

Pobijanje

Cilj	Debatanti će naučiti kako raditi napade na tuđi debatni slučaj.
Ishodi	Nakon sudjelovanja na sastanku debatant će moći: <ul style="list-style-type: none"> • navesti koji su tipične načini napadanja argumenta • navesti dijelove pobijanja • samostalno osmisliti pobijanje
Materijali	Prilog 1: Matrica pobijanja na primjeru teze "ODS da naknada za nezaposlenost treba biti uvjetovana sudjelovanjem u društveno korisnom radu" Prilog 2: Matrica pobijanja na primjeru teze "ODS da bi se nejednakost žena i muškaraca trebala rješavati pozitivnom diskriminacijom žena"
Način održavanja	On-line u stvarnom vremenu
Metoda	rasprava, samostalni rad, predavanje
Procijenjeno trajanje	40 min

Uvod:

Pobijanje argumenata jedna je od ključnih vještina koju debatant treba imati. Pobijanjem pokazujemo da argumenti druge strane ne stoje ili zašto njihova pobijanja na naš slučaj nisu kvalitetna. U osmišljavanju pobijanja nam može pomoći sljedeća tablica, koju nazivamo matrica pobijanja i sadrži načine pobijanja tuđeg slučaja:

a) negirati problem – problem ne postoji, zato nije nužno išta poduzimati

b) umanjiti problem – problem postoji, ali je premalen da bi se išta poduzimalo

<p>c) problem postoji i važan je, ali:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. afirmacija ima krivi uzrok problema – problem je stvaran ali postoji drugi uzrok kojeg ne rješava afirmiranje teze i/ili afirmacijski case
2. plan ne rješava problem/uzrok problema – nema dokaza da će plan funkcionirati, ili postoje dokazi da neće
3. postoji lakši/bolji način rješavanja problema – problem se treba riješiti ali postoji bolji način
4. predloženi način rješavanja radi više štete nego koristi – plan će riješiti problem, ali stvorit će više štete nego što rješavanje problema donosi koristi
<p>d) legitimnost/ opravdanost modela – problem postoji, plan ga možda rješava, ali plan je takav da ga se nikad ne bi smjelo provesti</p>
<p>e) irelevantnost argumenata – argumenti nisu povezani s tezom</p>
<p>f) (ne)važnost argumenata – benefiti nisu dovoljno bitni ili se odnose na premali broj slučajeva</p>
<p>g) napad na logičke veze – dvije tvrdnje u argumentu nisu povezane, X ne dovodi do Y</p>
<p>h) sadržaj argumenata – argumenti sadrže činjenične netočnosti, argumenti se zalažu za krive vrijednosti, argumenti počivaju na netočnim/nelogičnim tvrdnjama</p>

Kad utvrdimo da plan ili argument ne odgovaraju nekom od problema navedenih u matrici svakako to trebamo istaknuti u govoru. Pobijanje radimo po sličnoj strukturi kako bismo radili i argument - dakle, ima svoju tvrdnju, objašnjenje i zaključak. Najbolje je da pobijanje prati sljedeću strukturu od četiri koraka:

- 1. Oni kažu da...** (referirajte se na argument ili kratko parafrazirajte poantu)
- 2. Mi se s tim ne slažemo jer...** (iznesite tezu svog kontraargumenta ili napada, to jest jeli argument netočan, nevažan, nelogičan, irelevantan ili kontradiktoran itd.)
- 3. Zato što...** (ponudite objašnjenje i/ili primjer)
- 4. Iz tog razloga,...** (povežite s planom, tezom i sl.)

Primjerice, dobro izvedeno pobijanje na tezu “OD bi zabranio zoološke vrtove” trebalo bi izgledati ovako: Oni kažu da zoološke vrtove treba zabraniti jer narušavaju zdravlje životinja. Mi mislimo da to nije točno zato što zoološki vrtovi brinu o životinjama. Imaju stručnjake koji se brinu za životinje, pokušavaju podići standard životinja time da povećavaju prostor u kojem se kreću, zdravo ih hrane itd. Iz tog razloga afirmacija ne dokazuje da se narušava vrijednost životinjskih prava, što je po njima glavni razlog za zabranu zooloških vrtova.

Aktivnosti:

Trajanje	Aktivnost
10 min	1. Predavanje Voditelj na temelju napisanog u uvodu poučava debatane kako da osmisle i strukturiraju svoja pobijanja. S njima prolazi tablicu pobijanja kroz primjer teze "ODS da naknada za nezaposlenost treba biti uvjetovana sudjelovanjem u društveno korisnom radu" koja se nalazi u Prilogu 1. Matricu prolaze na način da debatanti pokušavaju osmisliti primjer negiranja, umanjivanja itd., a voditelj ih dopunjava ukoliko nemaju ideja. Treba naglasiti nisu svi napadi koji su prikazani u prilogu nužno napadi koje bi bilo mudro imati u debatu već samo prikazuju kako bi izgledali da ih izvedemo. Svakako treba prokomentirati s učenicima koji od napada su dobri i imaju smisla, a koji su slabi ili besmisleni.
10 min	2. Zajedničko uvježbavanje Kako bi provjerio jesu li debatanti naučili osnovne argumentacijske greške voditelj ih traži da osmisle po jedan napad za svaku mogućnost u matrici na tezu: "ODS da bi se nejednakost žena i muškaraca trebala rješavati pozitivnom diskriminacijom žena"
20 min	3. Virtualna loptica pobijanja Voditelj odredi nasumični poredak kojim će debatanti govoriti. Debatant koji je prvi mora brzo sastaviti neki argument na tezu ili temu koju voditelj prethodno zada. Sljedeći debatant mora pobiti argument, a onaj koji slijedi iza odgovoriti na to pobijanje i tako nasumično. Igra se nastavlja do kad nitko od debatanata ne zna dalje odgovoriti ili je jedan argument jako dugo u igri. Tada voditelj može zatražiti da osmisle novi argument i tako igra počinje ponovno. Teze koje možete koristiti su: a. OD bi plaćao nastavnike prema akademskom uspjehu njihovih učenika b. OD bi legalizirao prostituciju c. ODS da su nasilni protesti za ljudska prava opravdani

Prilog 1:

PRIMJERI NA TEZI: „Ovaj dom smatra da naknada za nezaposlenost treba biti uvjetovana sudjelovanjem u društveno korisnom radu“

(npr. afirmacijski case ima problem: država daje ljudima novac bez ikakvog povrata, uzrok problema: ekonomska kriza)

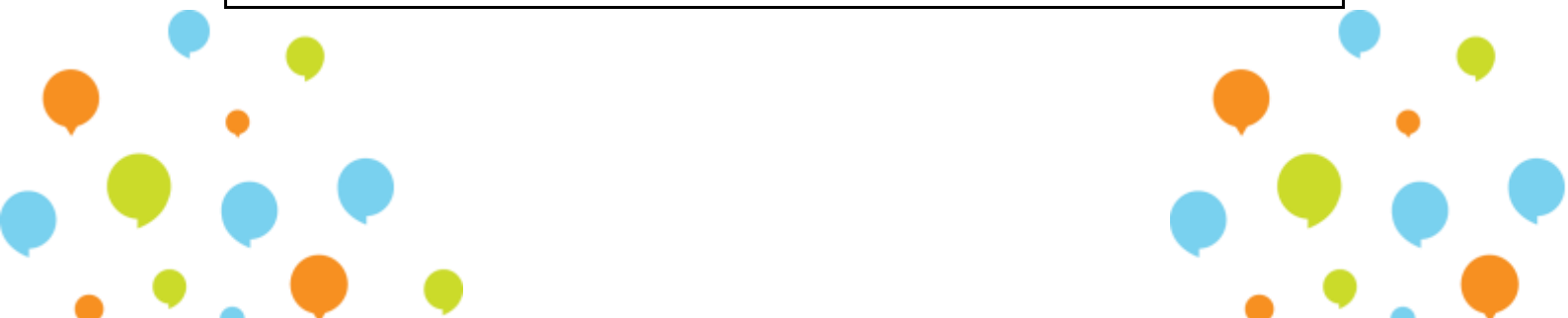
a) negirati problem – ne postoji problem nepostojanja reciprociteta između države i građana, država daje taj novac da bi ljudi mogli preživjeti i jednog dana privređivati za državu

b) umanjiti problem – problem postoji, ali se odnosi na premali broj slučajeva da bi se uvodio ovaj plan

<p>c) problem postoji i važan je, ali:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. afirmacija ima krivi uzrok problema – uzrok problema nije ekonomska kriza, već loša politika Republike Hrvatske
2. plan ne rješava problem/uzrok problema – plan neće riješiti problem ekonomske krize, nezaposlenosti i ostalih stvari koje ruše hrvatsko gospodarstvo
3. postoji lakši/bolji način rješavanja problema – umjesto da naknadu uvjetujemo društveno korisnim radom, trebali bismo ju uvjetovati sudjelovanjem u doškolovavanju za određene poslove; tako bi ljudi dobili korisna znanja da nađu posao a i ne trošili sate sjedeći doma
4. predloženi način rješavanja radi više štete nego koristi – ljudi će možda sudjelovati u društveno korisnom radu, ali će zato zaposlenicima koji su zaposleni i primaju plaću za slične poslove (npr. smetlari, radnici u domu za starije i nemoćne) sniziti cijenu rada što je veća šteta nego što plan radi koristi
<p>d) legitimnost/ opravdanost modela – model će možda riješiti neke probleme, ali vlada nikada ne bi svojim građanima trebala na ovaj način uvjetovati preživljavanje</p>
<p>e) irelevantnost argumenata – npr. argument „ako na ovaj način uvjetujemo naknadu za nezaposlenost, više ljudi će primati plaću“ nema nikakve veze s tezom jer ona govori o društveno korisnom radu, a ne plaćenim poslovima</p>
<p>f) (ne)važnost argumenata – npr. argument „ako ljudi budu radili društveno koristan rad, upoznat će druge ljude i stvoriti korisna poznanstva“ se odnosi na jako mali broj slučajeva, jako malo ljudi će zaista imati koristi od takvih poznanstava i zato argument govori o premalom/nebitnom benefitu</p>
<p>g) napad na logičke veze – afirmacija tvrdi da će afirmiranje teze dovesti do veće šanse za zaposlenje, ali nikako ne pokazuje kako će jedno dovesti do drugoga</p>
<p>h) sadržaj argumenata – nije točno da ovaj sustav funkcionira u Portugalu / smatramo da argumenti promiču ideju da država smije ljudima uvjetovati opstanak i to nije ispravno / tvrdnja da će afirmiranje teze ljudima podići kvalitetu života naprosto nije točna</p>

Prilog 2:

<p>PRIMJERI NA TEZI: „Ovaj dom smatra da bi se nejednakost žena i muškaraca trebala rješavati pozitivnom diskriminacijom žena“ (def. pozitivna diskriminacija – davanje povlastica diskriminiranoj skupini u odnosu na većinsku, npr. kvote za žene u parlamentu)</p>
<p>a) negirati problem – ne postoji problem nejednakosti žena i muškaraca, te zato ne treba afirmirati tezu</p>
<p>b) umanjiti problem – postoje određene nejednakosti između žena i muškaraca, ali su prerijetke i prenevažne da bi se afirmirala teza</p>

c) problem postoji i važan je, ali:

1. afirmacija ima krivi uzrok problema – uzrok problema nejednakosti žena i muškaraca nije što žena nema dovoljno u odborima/parlamentima, nego što ih društvo diskriminira i smatra manje sposobnima
2. plan ne rješava problem/uzrok problema – nema dokaza da će se promijeniti stereotipi o ženama i riješiti nejednakost ako se uvede plan afirmacije, postoje dokazi da će biti suprotno
3. postoji lakši/bolji način rješavanja problema – možemo riješiti probleme u nejednakosti žena i muškaraca bez da zakonski nešto namećemo, npr. to vidimo u tome da se velik broj žena već danas probija na pozicije i trebamo pustiti da se taj proces sam odvije
4. predloženi način rješavanja radi više štete nego koristi – makar će plan riješiti neke probleme (npr. zastupljenost žena u nekim tijelima), ženama će sad biti gore jer će većina smatrati da dobivaju poslove/mjesta samo zato što su žene a ne jer su vrijedne

d) legitimnost/ opravdanost modela – plan će možda riješiti problem, ali vlada ne bi smjela narodu nametati nešto što on ne želi, to nije demokratski

e) irelevantnost argumenata – npr. argument „ako uvedemo ženske kvote u parlamente, povećat će se opća izlaznost na izbore“ nije povezan s onime o čemu teza priča, a to je nejednakost žena i muškaraca

f)(ne)važnost argumenata – npr. povećanje u količini žena koje će politički participirati je toliko maleno da argument o većoj participaciji žena donosi premali benefit

g) napad na logičke veze – afirmacija tvrdi da veći broj žena u saboru dovodi do boljih odluka parlamenta, ali nisu pokazali kako jedno dovodi do drugog

h) sadržaj argumenata – npr. nije točno da je Kazahstan uveo ovaj model / nametanje jednakosti nije vrijednost za koju se zalažemo / tvrdnja da afirmiranje teze dovodi do veće tolerancije je naprosto netočna

